

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقوی

تحقیق هفته

شماره: 444

(از 1 الی 7 سنبله 1403 هـ ش)

صفحه جدید در روابط میان امارت اسلامی افغانستان و ازبکستان

این نشریه هفته‌وار، تحلیل رویدادهای مهم سیاسی، اقتصادی، امنیتی و اجتماعی افغانستان و منطقه است که به زبان‌های پشتو، دری، انگلیسی و عربی توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقوی تهیه و نشر می‌گردد.

آنچه درین شماره می‌خوانید:

- صفحه جدید در روابط میان امارت اسلامی افغانستان و ازبکستان..... 3
- پیشینه روابط ازبکستان با امارت اسلامی 3
- روندشناسی تعامل ازبکستان با امارت اسلامی 3
- محورهای اساسی سفر صدراعظم ازبکستان به کابل 4
- امضاء موافقتنامه‌ها 4
- تأکید بر افزایش میزان تجارت میان دو کشور تا سقف سه میلیارد دالر 5
- افتتاح نمایشگاه محصولات تجاری ازبکستان در کابل 5
- گفتگو بالای ترانزیت منطقه‌ای 5
- گفتگو بالای واگذاری و پذیرش سفیر امارت اسلامی در تاشکند 6
- برگزاری نشست سه جانبه میان افغانستان، ازبکستان و آذربایجان 6
- نتیجه‌گیری 7
- پیشنهادات 8
- منابع و مأخذ 8

صفحه جدید در روابط میان امارت اسلامی افغانستان و ازبکستان

مقدمه

پس از رویکار آمدن دوباره امارت اسلامی سفرهای متعددی از مقامات کشورهای همسایه به کابل انجام شده است، اما اخیراً عبدالله عارفوف صدراعظم ازبکستان به کابل سفری انجام داد که پس از سفر صدراعظم قطر به عنوان بلندپایه‌ترین مقام یک دولت به کابل پس از رویکار آمدن مجدد امارت اسلامی می‌باشد. این سفر درحالی انجام پذیرفت که قبلاً مقامات ازبکستانی تا سطح وزیر به کابل آمده بودند. مشخص است که سفر صدراعظم ازبکستان به کابل از اهمیت بالایی برای افغانستان برخوردار بوده و از طرفی نشانی از توجه ویژه‌ای ازبکستان به افغانستان دارد. بنابر این در این نوشتار اهداف سفر صدراعظم ازبکستان به کابل پرداخته شده و دستاوردهای آن مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

پیشینه روابط ازبکستان با امارت اسلامی

هنگامیکه تحریک طالبان در سال ۱۹۹۴ م ظهور کرد، کشور ازبکستان با اینکه روابط رسمی تعطیل یافته با کابل داشت از جناح حزب جنبش اسلامی به رهبری عبدالرشید دوستم که با حکومت مرکزی مستقر در کابل در جنگ به سر می‌برد، حمایت می‌کرد. با پیشروی تحریک طالبان و تصرف کابل و متعاقباً تصرف مزارشریف، تاشکند برای احتراز از درگیری در نبرد با تحریک طالبان که با تصرف کابل عنوان امارت اسلامی را به خود گرفت علیه بقایای دولت اسلامی افغانستان که اتحادی بود از احزاب درگیر در جنگ داخلی قبلی به شمول حزب جنبش به رهبری دوستم، موضع تقریباً بی‌طرفی را اختیار کرد و تا سال ۲۰۰۱ یعنی تا هنگام براندازی امارت اسلامی توسط امریکا آنرا حفظ کرد. فراتر از این اسلام کریموف رئیس جمهور ازبکستان طرح ۲+۶ (شش همسایه افغانستان به علاوه روسیه و امریکا) را برای برقراری صلح در افغانستان پیشنهاد کرد. پس از سال ۲۰۰۱ ازبکستان از طریق در اختیار گذاشتن پایگاه کارشی-خان‌آباد برای انجام عملیات نظامی در افغانستان با امریکا همکاری داشت اما در طول پانزده سال بعدی حضور امریکا در افغانستان دوباره همان موضع بی‌طرفی اعمالی را در قضیه افغانستان روی دست گرفت. همچنان در این دوره ازبکستان طرح ۳+۶ (شش همسایه افغانستان به شمول روسیه، امریکا و اتحادیه اروپایی) را برای صلح افغانستان ارائه کرد که مورد توجه خاصی قرار نگرفت. در سال‌های پایانی جنگ امریکا در افغانستان، ازبکستان چندین بار میزبان هیئت طالبان شده و در راستای برقراری صلح میان کابل و طالبان تلاش نمود.

روندشناسی تعامل ازبکستان با امارت اسلامی

پس از خروج امریکا از افغانستان و در نتیجه آن سقوط حکومت قبلی و حاکم شدن دوباره امارت اسلامی بر افغانستان ازبکستان نه‌تنها روابط خود با افغانستان را قطع نکرد بلکه سفارت خود در کابل و

قونسولگری خود در مزارشریف را فعال نگهداشته و روابط خود را در سطح دیفکتو با امارت اسلامی حفظ کرد. علاوه بر این بر این ازبکستان پس از قطر دومین کشوری بود که با فرستادن وزیر خارجه خود به کابل در ماه میزان سال ۱۴۰۰ هجری خورشیدی یعنی کمتر از دو ماه پس از به قدرت رسیدن امارت اسلامی نشان داد که خواهان تحکیم و توسعه روابط با امارت اسلامی می‌باشد. همچنین در ماه حوت ۱۴۰۲ یک هیئت ۵۰ نفری از مقامات ازبکستانی به سرپرستی بختیار سعیدوف به کابل آمد. در ماه ثور سال جاری (۱۴۰۳) نیز یک هیئت بلند پایه به سرپرستی نماینده ویژه رئیس جمهور ازبکستان به کابل سفر کرد. در آخرین مورد صدراعظم به‌عنوان بلندپایه‌ترین مقام ازبکستانی به تاریخ ۲۸ اسد سال جاری (۱۴۰۳) در رأس هیئتی به کابل سفر کرد. جدا از سفرهای مقامات عالی‌رتبه ازبکستانی به کابل، رئیس جمهور ازبکستان بارها در محافل بین‌المللی از حاکمیت امارت اسلامی در افغانستان ابراز رضایت کرده و همواره تأکید بر حمایت بین‌المللی افغانستان برای عبور به یک وضعیت مطلوب سیاسی و اقتصادی نموده است. چنانچه در جایی اظهار داشته است. وی در جدیدترین اظهارات خود نیز از تداوم حمایت کشورش از افغانستان دفاع کرده و بر لزوم حمایت و توجه جهانی به افغانستان تأکید کرده است. تمام موارد بالا به‌خصوص سفر اخیر صدراعظم ازبکستان به کابل نشان می‌دهد که ازبکستان بیشتر از هر کشور دیگری بر اهمیت داشتن روابط خوب و تعامل سودمند سیاسی - اقتصادی با افغانستان پی برده است.

محورهای اساسی سفر صدراعظم ازبکستان به کابل

چنانچه بیان شد سفر صدراعظم ازبکستان به کابل یکی از مهم‌ترین و بلندپایه‌ترین سفرها به کابل در سه سال گذشته می‌باشد. البته این سفر در کنار توجه ازبکستان به افغانستان و بیانگر اهمیت سیاسی که برای امارت اسلامی داشته به‌لحاظ اقتصادی نیز محورهای زیادی را شامل می‌گردد که در ادامه به آن‌ها اشاره می‌شود.

امضاء موافقتنامه‌ها

اولین محور اساسی و درخور توجه سفر صدراعظم ازبکستان به کابل را امضاء موافقتنامه‌های زیادی تشکیل می‌دهد که در جریان سفر میان مقامات دو کشور انجام شده است. براساس گزارش‌ها میان مقامات دو کشور ۳۵ توافقنامه در بخش‌های انرژی، پروژه‌های مشترک استخراج مس، آهن و نفت و گاز و حمل و نقل، کشاورزی و مدیریت آب و آموزش به امضاء رسید که ارزش مجموعی آن‌ها به ۲.۵ میلیارد دالر می‌رسد. از مجموع این قراردادها که در حضور ملا عبدالغنی برادر معاون ریاست الوزراء در امور اقتصادی و عبدالله عارفوف صدراعظم ازبکستان و دیگر مقامات دولتی و نمایندگان سکتور خصوصی دو کشور انجام شد، ۱۲ یادداشت تفاهم قراردادهای سرمایه‌گذاری به ارزش ۱.۴ میلیارد دالر و ۲۳ قرارداد تجاری به ارزش ۱.۱ میلیارد دالر بود.

تأکید بر افزایش میزان تجارت میان دو کشور تا سقف سه میلیارد دالر

از محورهای دیگر سفر صدراعظم ازبکستان به کابل توافق بر سر افزایش میزان تجارت دوجانبه میان دو کشور به سقف سه میلیارد دالر در سال بود. میزان تجارت دو کشور که در سال گذشته ۲۳۹ میلیون دالر و در سال جاری به مرز ۵۰۰ میلیون دالر پیش‌بینی می‌شود می‌رسد، براساس توافق‌نامه جدید که در حضور ملا عبدالغنی برادر معاون اقتصادی ریاست الوزراء و عبدالله عارفوف صدراعظم ازبکستان میان وزراء صنعت و تجارت دو کشور به امضاء رسید باید به سه میلیارد دالر در سه سال آینده افزایش یابد.

افتتاح نمایشگاه محصولات تجاری ازبکستان در کابل

از مقاصد عمده‌ای دیگر سفر صدراعظم ازبکستان به کابل افتتاح بزرگ‌ترین نمایشگاه محصولات و تولیدات ازبکستان در کابل بود که در حاشیه نشست تجاری افغانستان و ازبکستان توسط ملا عبدالغنی برادر معاون ریاست الوزراء در امور اقتصادی امارات اسلامی افغانستان و عبدالله عارفوف صدراعظم ازبکستان با اشتراک نورالدین عزیزی سرپرست وزارت صنعت و تجارت امارت اسلامی و لیز قدرتوف وزیر سرمایه‌گذاری، صنعت و تجارت ازبکستان صورت گرفت. در این نمایشگاه بزرگ محصولات بخش‌های مختلف از جمله وسایل نقلیه سبک، حمل و نقل بار، کامیون، اطفائیه، جرثقیل، ماشین آلات مختلف زراعتی، مواد غذایی، پارچه، وسایل برقی، فرش و ... به مدت سه روز به نمایش گذاشته شد. در خصوص این نمایشگاه سرپرست وزارت صنعت و تجارت امارت اسلامی معتقد است که این نمایشگاه فرصتی بی نظیر برای تعمیق روابط بین دو کشور می‌باشد. وی همچنین اظهار داشته است که جمهوری ازبکستان برای صادرات افغانستان از 10 تا 75 درصد تخفیف اعطا کرده و تسهیلاتی فراهم کرده که اقلام صادراتی کشور ما به کشورهای آسیای مرکزی و چین با قیمت مناسب فرستاده شود. از این میزان قراردادهای حدود یک میلیارد دالر آن در سال جاری عملی می‌شود و متباقی آن در سه سال آینده عملی خواهد شد.

گفتگو بالای ترانزیت منطقه‌ای

از محورهای دیگر سفر صدراعظم ازبکستان به کابل گفتگو بالای ترانزیت منطقه‌ای بود. در این زمینه افغانستان، ازبکستان و پاکستان قبلاً توافقاتی برای احداث پروژه ترانس-افغان که یک خط ریلی از ترمز الی پشاور از طریق افغانستان کرده بودند. ازبکستان سخت در تلاش است که هرچه عاجل مقدمات و کار عملی احداث این پروژه آغاز شود. ازبکستان به عنوان کشوری که اقتصاد آن در حال توسعه و تبدیل شدن به کشوری صادراتی در بخش‌های زراعتی و صنعتی می‌شود، به راه‌های کوتاه‌تر و ارزان‌تری بازارهای نزدیک‌تر نیاز دارد. هرچند که این کشور از طریق ترکمنستان و قزاقستان به چین، روسیه و اروپا متصل است اما شگوفایی بیشتر اقتصادی آن کشور نیازمند حضور در بازارهای بزرگ جنوب آسیا و خاور میانه می‌باشد.

که جز از طریق عبور از افغانستان از دیگر راه‌ها میسر نیست. از همینرو در سفر صدراعظم ازبکستان به کابل این موضوع بخشی از گفتگوها را تشکیل داده و تأکید صدراعظم آن کشور بر عملی شدن هرچه عاجل پروژه مذکور بود.

گفتگو بالای واگذاری و پذیرش سفیر امارت اسلامی در تاشکند

هرچند ازبکستان همانند دیگر کشورها امارت اسلامی افغانستان را به صورت رسمی (دیژوره) مورد شناسایی قرار نداده است اما آن کشور روابط خود را در سطح غیر رسمی (دیفکتو) با امارت اسلامی برقرار کرده و تعامل سیاسی و اقتصادی بسیار گسترده‌ای با امارت اسلامی دارد که سفر صدراعظم آن کشور به کابل نمونه بارز آن است. همچنین ازبکستان در سال گذشته سفارت افغانستان در تاشکند را به دیپلومات امارت اسلامی در سطح کارآدار واگذار کرد. براساس گزارش‌ها صدراعظم ازبکستان در سفر اخیر خود به کابل به مقامات امارت اسلامی وعده سپرد که کشورش در آینده‌ای نزدیک نماینده امارت اسلامی را در سطح سفیر خواهد پذیرفت.

این وعده نشان‌دهنده این است که ازبکستان تمایل دارد تا روابط خود را در عالی‌ترین سطح با امارت اسلامی توسعه دهد.

برگزاری نشست سه جانبه میان افغانستان، ازبکستان و آذربایجان

در کنار موضوعات دوجانبه که محصول سفر صدراعظم ازبکستان به کابل می‌باشد، در جریان این سفر نشست سه جانبه‌ای هم میان افغانستان، ازبکستان و آذربایجان صورت گرفت. نشست سه جانبه به میزبانی نورالدین عزیززی، سرپرست این وزارت با حضور لزیز قدرتوف وزیر صنعت، تجارت و سرمایه‌گذاری اوزبیکستان و مامدوف معین وزارت اقتصاد جمهوری آذربایجان پیرامون تجارت، سرمایه‌گذاری، ترانسپورت، مواد ساختمانی و جیولوجیکی در کابل برگزار گردید. طرفین در این نشست در رابطه به توسعه تجارت، سرمایه‌گذاری و همکاری‌های ترانسپورتی و لوژستیک، مواد ساختمانی، انجام امور اکتشافی جیولوجیکی در ذخایر هایدروکاربن و مواد معدنی میکانیزم تطبیق پروژه تولید سمنت در شمال افغانستان، همکاری‌های منطقوی، استفاده موثر از راه ابریشم جدید، خط‌آهن و حضور دوباره و فعال افغانستان در سازمان اقتصادی ایکو گفتگو کردند. سرپرست وزارت صنعت با شرح فعالیت‌های صورت گرفته در عرصه معادن افغانستان در رابطه به ظرفیت و فرصت‌های موجود سرمایه‌گذاری در این سکتور و اولویت‌های افغانستان به هیئت کشورهای اوزبیکستان و آذربایجان معلومات داد. این نشست می‌تواند زمینه را برای توسعه اقتصادی در سطح چند جانبه و منطقه‌ای فراهم کرده و به جلب سرمایه‌گذاری‌ها کشورهای منطقه‌ای در افغانستان مفید واقع شود.

نتیجه گیری

امارت اسلامی افغانستان از بدو کنترل گرفتن زمام امور در افغانستان به تمام کشورهای جهان به خصوص همسایه‌های افغانستان چراغ سبز برای برقراری روابط و از سر گیری تعامل نشان داده است. در کنار اینکه به لحاظ داخلی فضای موجود در افغانستان برای توسعه تعامل اقتصادی بیشتر از هر زمان دیگر مساعد شد، روندهای منطقه‌ای با آن سازگار و در سطح جهانی نیز کدام ملاحظه خاصی در این زمینه موجود نمی‌باشد. به این معنا که پس از رویکار آمدن امارت اسلامی در سطح منطقه‌ای و جهانی همسویی مشترکی در قبال افغانستان به وجود آمده و هیچ کشوری خواهان دوباره به سوی جنگ بردن افغانستان نیست حتی دیده می‌شود که قدرت‌های جهانی تقریباً مواضع مشترکی در اینکه افغانستان می‌باید برای عبور از اوضاع پسا جنگ به یک وضعیت مطلوب مورد حمایت قرار گیرد. با توجه به همین نگاه مثبت منطقه‌ای و جهانی ازبکستان که از کشورهای پیشگام در ایجاد تعامل و روابط با امارت اسلامی بود به درستی به این درک رسید که باید از چنین فضای مساعد بیشتری بهره‌برداری را داشته باشد. به همین منظور آن کشور در کنار اقدامات موثر قبلی این بار برای توسعه هر چه بیشتر روابط و تعامل همه جانبه دومین مقام دولتی خود را به کابل فرستاد. این سفر نشان می‌دهد افغانستان برای ازبکستان بسیار مهم بوده و برقراری روابط نزدیک با افغانستان برای اقتصاد ازبکستان نقش حیاتی ایفا می‌کند. افغانستان از چند جهت برای ازبکستان کارویژه اقتصادی بسیار پر مزیت دارد. اول اینکه افغانستان دریچه اتصال ازبکستان با جهان است، از همینرو کشور ازبکستان از طریق ایجاد تعامل نزدیک با امارت اسلامی تلاش دارد که هرچه زودتر زمینه اتصال خود را از طریق افغانستان به جنوب با استفاده از زیرساخت‌هایی چون خطوط ریلی فراهم کند؛ دوم اینکه افغانستان بازار عالی برای تولیدات ازبکستان محسوب می‌شود، برای همین است که کشور ازبکستان برای معرفی محصولات تولیدی خود به بازار افغانستان نمایشگاه بزرگی را که در واقع از مقاصد اصلی صدراعظم آن کشور گشایش آن بود، در کابل راه اندازی کرد. در واقع ازبکستان نیک می‌داند که در فضای موجود که همه به نحوی توجه به افغانستان و بازار تا ده میلیارد دلاری آن دارد سهم شایسته خود را به دست آورد و سوم اینکه افغانستان مقصد خوب سرمایه‌گذاری برای ازبکستان می‌باشد. چنانچه در این زمینه نیز هیئت بزرگی از مقامات سکتورهای صنعتی و زراعتی و تجار صدراعظم آن کشور را همراهی می‌کرد.

نهایتاً می‌توان گفت که افغانستان که اکنون در ثبات نسبی امنیتی به سر می‌برد، فضای نسبتاً مطلوبی را برای رشد اقتصادی مشترک فراهم کرده است. چنانچه ملاحظه می‌شود همسایه‌های افغانستان به این درک رسیده اند که باید از چنین فضای مساعدی بهره‌برداری کنند که در میان همه ازبکستان پیش قدم‌تر می‌باشد. در صورت تداوم چنین روندی که ازبکستان در تعامل با افغانستان روی دست گرفته می‌توان چشم‌انداز آینده را نوید بخش روشن و شگوفای برای اقتصاد هر دو کشور دید که بخش عمده آن با عملی شدن توافقات به دست آمده و به ثمر نشستن اهداف سفر صدراعظم آن کشور به کابل محقق خواهد شد.

پیشنهادات

با توجه به مباحث این نوشتار پیشنهادات ذیل قابل ارائه است :

۱- هرچند کشورهای همسایه با امارت اسلامی روابط غیر رسمی وسیعی برقرار ساخته اند اما برای اینکه بتواند از چنین روابطی بهره‌برداری حداکثری کرد می‌باید امارت اسلامی من حیث یک دولت رسمی مورد شناسایی قرار گیرد؛ از اینرو لازم است امارت اسلامی گام‌های استواری در جهت شناسایی رسمی بین‌المللی بردارد؛

۲- امارت اسلامی برای جلب توجه بیشتر دیگر کشورها همچنان زمینه‌های داخلی از جمله امنیت و زیرساخت‌های اقتصادی را تأمین نماید؛ زیرا بدون اینکه افغانستان در داخل زیرساخت‌های لازم را برای قرار گرفتن به‌عنوان پل ارتباطی میان شمال جنوب فراهم نسازد دیگران تشویق به عبور از افغانستان نخواهند شد؛

۳- مشخصاً در خصوص روابط ازبکستان و افغانستان، امارت اسلامی باید زمینه‌های لازم برای عملی شدن توافقات به‌دست آمده را فراهم سازد تا دیگر کشورها نیز با الگو برداری از ازبکستان اقدام به تعامل گسترده با افغانستان کنند .

منابع و مآخذ

- 1- طرح جدید ازبکستان برای حل بحران در افغانستان. شبکه اطلاع‌رسانی افغانستان، تاریخ نشر ۱۳۸۹/۷/۳ قابل دسترسی: <http://www.afghanpaper.com/nbody.php?id=14533>
- 2- وزیر خارج ازبکستان کابل رفته است. بی‌بی‌سی، تاریخ نشر ۱۴۰۰/۷/۱۵ قابل دسترسی: <https://www.bbc.com/persian/afghanistan-58828921>
- 3- سفر هیئت ازبکستان به کابل، هدف تاشکند از نزدیکی روابط با حکومت طالبان چیست؟، رادیو آزادی، تاریخ نشر ۱۴۰۲/۱۲/۲۳ قابل دسترسی: <https://da.azadiradio.com/a/32859552.html>
- 4- تأکید رئیس جمهور ازبکستان بر گسترش گفت و گو با مقام‌های افغانستان. سایت ایرنا، تاریخ نشر ۱۴۰۰/۹/۱۳ قابل دسترسی: <https://www.irna.ir/news/84561673/%D8%AA%D8%A7%DA%A9%DB%8C%D8%AF-%D8%B1%D8%A6%DB%8C%D8%B3-%D8%AC%D9%85%D9%87%D9%88%D8%B1-%D8%A7%D8%B2%D8%A8%DA%A9%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D8%B1-%DA%AF%D8%B3%D8%AA%D8%B1%D8%B4-%DA%AF%D9%81%D8%AA-%D9%88%DA%AF%D9%88-%D8%A8%D8%A7-%D9%85%D9%82%D8%A7%D9%85-%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86>
- 5- سهراب سروری. «میرضیایف: ازبکستان به ارایه کمک‌های لازم به افغانستان ادامه خواهد داد» سایت پژواک، تاریخ نشر ۱۴۰۳/۴/۱۷ قابل دسترسی: <https://pajhwok.com/fa/2024/07/07/mirziyoyev-uzbekistan-will-continue-to-provide-necessary-assistance-to-afghanistan/>
- 6- Uzbekistan and Afghanistan sign 35 trade and investment agreements worth \$2.5 billion. Kun.uz website, 19.8.2024 available at: <https://kun.uz/en/news/2024/08/19/uzbekistan-and-afghanistan-sign-35-trade-and-investment-agreements-worth-25-billion>
- 7- Afghanistan reports sixfold increase in trade with Uzbekistan. Jan 11, 2024, available at: <https://eurasianet.org/afghanistan-reports-sixfold-increase-in-trade-with-uzbekistan>
- 8- افغانستان و ازبکستان بر افزایش مبادلات تجاری به سقف سه میلیارد دلار توافق کردند. تاریخ نشر ۱۴۰۳/۵/۳۱ قابل دسترسی: <https://da.azadiradio.com/a/33085128.html>
- 9- Exhibition of products and manufactures of Uzbekistan Inaugurates in Kabul, 17.8.2024 available at: <https://moci.gov.af/en/exhibition-products-and-manufactures-uzbekistan-inaugurates-kabul>

10- Afghanistan and Uzbekistan Sign 25 Agreements Worth \$2.5 Billion. 20.8.2024 available at:

<https://moci.gov.af/index.php/en/afghanistan-and-uzbekistan-sign-25-agreements-worth-25-billion>

11- سفارت افغانستان در ازبکستان به دیپلمات طالبان واگذار شد. بی‌بی‌سی، تاریخ نشر ۱۴۰۲/۱۱/۱۴ قابل دسترسی:

<https://www.bbc.com/persian/articles/cl75q52jrejo>

12- ازبکستان به زودی سفیر امارت اسلامی را می‌پذیرد. شمشاد نیوز، تاریخ نشر ۸.۱۸.۲۰۲۴ قابل دسترسی:

<https://shamshadnews.com/fa/2024/08/18/%D8%A7%D8%B2%D8%A8%DA%A9%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D9%87-%D8%B2%D9%88%D8%AF%DB%8C-%D8%B3%D9%81%DB%8C%D8%B1-%D8%A7%D9%85%D8%A7%D8%B1%D8%AA-%D8%A7%D8%B3%D9%84%D8%A7%D9%85%DB%8C-%D8%B1%D8%A7-%D9%85/>

13- نشست سه‌جانبه‌ی افغانستان، ازبکستان و آذربایجان در کابل برگزار شد. سایت ایرنا، تاریخ نشر ۱۴۰۳/۵/۲۵ قابل دسترسی:

<https://af.irna.ir/news/85569349/%D9%86%D8%B4%D8%B3%D8%AA-%D8%B3%D9%87-%D8%AC%D8%A7%D9%86%D8%A8%D9%87-%DB%8C-%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D9%88%D8%B2%D8%A8%DB%8C%DA%A9%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D9%88-%D8%A2%D8%B0%D8%B1%D8%A8%D8%A7%DB%8C%D8%AC%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%B1-%DA%A9%D8%A7%D8%A8%D9%84-%D8%A8%D8%B1%DA%AF%D8%B2%D8%A7%D8%B1>

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقوی یک نهاد مطالعاتی غیردولتی و غیرانتفاعی می‌باشد که در سال ۱۳۸۸ خورشیدی در شهر کابل بنیان نهاده شده است. این مرکز از طریق پژوهش‌های دقیق و بی‌طرفانه خویش به منظور ارزیابی و غنای پالیسی‌ها در افغانستان و منطقه فعالیت می‌کند.

ارتباط با ما:

ایمیل: csrskabul@gmail.com info@csrskabul.com

وب سایت: www.csrskabul.net - www.csrskabul.com

+93780618000

تماس: +۹۳۷۸۰۶۱۸۰۰۰

www.csrskabul.com

info@csrskabul.com